

Een profijt uit

مَنْظُومَةٌ
أُصُولُ الْفِقْهِ
وَقَوَاعِدُهُ

een samenstelling
van de Fundamenten van de Jurisprudentie
en zijn stelregels

~ De basisregel in de wereldse zaken is geoorloofdheid ~

Uit het werk van de Edele Shaykh Muhammed ibn Saalih al-'Uthaymien

Vertaling : Abu Hudayfa Musa ibn Yusuf al-Indonesi

Bron : Mandhoema Oesoel al fiqh – Shaykh Muhammed ibn Saalih al-'Uthaymien

Al-Qaa'iedah – De Stelregel

De asl (basisregel) in de ashyaa'¹ is geoorloofdheid en ongeoorloofd zijn de aanbiddingzaken behalve met toestemming van de Wetgever

Wanneer men spreekt over de verboden zaken (*al-moeharamaat*) dan is het gepast om te vernoemen wat de *asl*² (*basisregel*) (*hierin*) is ;

“is de asl in de ashyaa' geoorloofdheid of is de asl in de dingen ongeoorloofdheid ?”

Het wordt duidelijk aan de hand van deze qaa'iedah (*de bovenstaande stelregel*) dat de *asl* in de *ashyaa'*, in zijn algemeenheid, geoorloofdheid is. In tegenstelling tot de 'Ibaadaat (*aanbiddingzaken*), dan is de *asl* hierin dat het ongeoorloofd is behalve wanneer de Wetgever hiervoor goedkeuring geeft.³

De uitspraak : “*al-ashyaa' (dingen)*”⁴ is meervoud van *shay'oen (iets)* en het is een algemeen woord, en er wordt ook wel gezegd, het meest algemene iets is het woord *iets*, want het omvat iets wat aanwezig (*al-mawdjoed*) is en iets wat niet aanwezig (*al-ma'doem*) is, het omvat specifieke zaken/dingen (*al-a'yaan*), karakteristieken (*al-awsaaf*), profijten (*al-manaafi'*), daden (*al-af'aal*), handelingen (*al-moe'aamalaat*), gewoontes (*al-'aadaat*), een geleerde en een niet geleerde, een verstandige en een onverstandige. En alle *ashyaa'* zijn vanuit de *asl* toegestaan.

En het verschil tussen *al-a'maal* en *al-a'yaan* is ; dat daden een daad/handeling is van de dader/uitvoerder, en *al-'ayn* valt buiten de daad van de dader, het is losstaand, en wij bedoelen met *al-'ayn*, een specifiek iets/ding.

En dus *al-a'yaan (zaken/dingen)* : de *asl* hierin is geoorloofdheid, zouden er twee personen zijn die onderling verschillen in iets van de *ashyaa'*, dieren, of bomen of iets anders. Is het eten ervan halaal of haraam ? De *asl* is dan dat het geoorloofd/toegestaan is. Men kan (*al*)

¹ **Voetnoot SN :** Omdat er voor sommige Arabische termen niet altijd een gepaste vertaling mogelijk is in het Nederlands, zullen wij éénmalig hier duidelijk maken wat er bedoeld wordt met de term “*ashyaa'*”, enkelvoud is “*shay'oen*”. Dit zodat wij voor het leesgemak niet steeds tussen haakjes de bedoeling of vertaling neer hoeven te zetten. Met *ashyaa'* in het artikel bedoelen wij hiermee de wereldse zaken/dingen, aangelegenheden, wat van alles kan zijn, van voorwerpen tot handelingen. Wij proberen zoveel mogelijk de arabische termen te hanteren zodat deze de lezers eigen worden.

² **Voetnoot SN :** Met “*asl*” wordt bedoeld wat het fundament of basisregel is in de wereldse zaken/dingen, zodat zij op grond hiervan een oordeel kunnen verkrijgen. Wij zullen deze term dus door het gehele artikel blijven handhaven, dus zonder steeds een vertaling achter het woord tussen haakjes te zetten, dit voor het leesgemak en om de islamitische terminologieën eigen te maken voor de lezers.

³ **Voetnoot SN :** De tweede gedeelte van de stelregel zal zeer spoedig vertaald worden – met de wil van Allaah – dit artikel zal de eerste gedeelte van de stelregel behandelen, namelijk wat de basisregel is m.b.t. de wereldse dingen/zaken/aangelegenheden.

⁴ **Voetnoot SN :** In het originele werk wijdt de Shaykh kort uit over het woord *ashyaa'* vanuit de taal en de grammatica, de Nederlandse lezers hebben hier weinig tot niets aan. Het voordeel komt tot zijn recht wanneer men het vanuit het arabisch begrijpt. Wij hebben het daarom in dit artikel weg gelaten, hetgeen weg gelaten is bestaat uit slechts 5 zinnen.

datgene eten wat niet met zekerheid bevestigd is als zijnde verboden, of door bewijs haraam bewezen.

Maar hier komt er een vraag naar boven : Waarom schiep Allaah -'azza wa djall-, slangen, schorpioenen, mieren, en wat erop lijkt ? En het antwoord hierop is dat het profijtvol is voor anderen dan henzelf, en dit vanwege een aantal zaken :

- 1- *Wat er uit voortvloeit aan beloning bij het er door beschadigd/benadeeld raken.*
- 2- *Tentoonstellen van de Macht/Kracht van Allaah 'Azza wa Djalla, dat hij schept voor de schepping dat wat hen voordeel brengt :*

﴿ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ ﴿٧٣﴾ ﴾

(Zodat sommige rijdieren zijn, en sommige tot voedsel strekken)

(En zij hebben er voordelen van en dranken.)

Soerat Yasien vers 72-73

en dat wat hen nadeel brengt.

- 3- *Dat vele van de mensen geen waterdrinkplaatsen vervaardigen behalve ter bescherming tegen deze dingen, en derhalve is het een stimulering voor het vervaardigen van deze drinkplaatsen.*
- 4- *Dat de mensen middels deze dingen te weten komen over de bestraffing voor de mensen van het Vuur, want in het Vuur zijn er zaken die gelijken naar hen, zoals voorkomt in sommige overleveringen dat er daarin (in de Hel) schorpioenen en slangen zijn ⁵, en dergelijke.*

Al-manaafi' (profijten) : De asl hierin is geoorloofdheid, wat inhoudt : dat het toegestaan is om je voordeel uit de dingen te halen op wat voor manier jij wilt, behalve als er een bewijs aanwezig is die het verbiedt.

Als iemand zou zeggen : Ik wil een koe bestijgen en erop reizen, dan zullen wij zeggen : de Asl (*basis*) is geoorloofdheid, met het feit dat een koe (*eigenlijk*) bedoelt is voor het ploegen, fokken, en melken.

En het bewijs voor het feit dat de asl in de *a'yaan* en de *manaaf'i* geoorloofdheid is, is de uitspraak van Allaah de Verhevene :

﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ﴾

⁵ Overgeleverd door Imaam Ahmad (191/4) van 'Abdoellaah ibn al-Haarith ibn Djoez'i die zei "De Boodschapper van Allaah salallaahoe 'alayhie wa sallam zei : "Voorzeker in het Vuur zijn er slangen zoals de nekken van kamelen, van de beet van één van hen ondervindt men een koorts van veertig herfsten, en er zijn in Vuur schorpioenen zoals gezadelde ezels, zij bijten met een beet waarvan men een koorts ondervindt van veertig jaren)

(Hij is het, Die alles, wat op aarde is, voor u schiep)

Soerat al-Baqarah vers 29

Hij (*Allaah*) veralgemeniseert en benadrukt. De veralgemenisering komt uit zijn uitspraak “**maa fiel ardh**” (*wat op aarde is*), het woordje “**maa**” (*wat*) is een betrekkelijk voornaamwoord die duidt op een veralgemenisering (*ismoen mawsoel toefied al-’oemoem*), vervolgens benadrukte Hij deze veralgemenisering met Zijn uitspraak : “**djamie’an**” (*alles*).

Al-a’maal (daden) : De asl in alle daden behalve ‘Tbaadah (*aanbiddingzaken*) is geoorloofdheid, door Zijn uitspraak :

﴿ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرَّرْتُمْ إِلَيْهِ ﴾

(terwijl Hij u reeds heeft uitgelegd wat Hij u heeft verboden, - met uitzondering van datgene waartoe gij gedwongen zijt.)

Soerat al-An’aam vers 119

We richten ons tot een specifieke daad, heeft Allaah erover gezegd dat het haraam is ? Of heeft de Boodschapper salallaahoe ‘alayhie wa sallam het gezegd ?

Het antwoord : Nee, en zou het haraam zijn dan had het uitgelegd geweest, want Allaah zegt : “**wa qad fassala lakoem maa harrama ‘alaykoem**” (*terwijl Hij u reeds heeft uitgelegd wat Hij u heeft verboden*), derhalve is de asl geoorloofdheid totdat een bewijs bevestigd dat het verboden is.

En de Profeet salallaahoe ‘alayhie wa sallam heeft gezegd : “**Voorzeker, Allaah heeft verplichtingen verplicht gesteld dus verwaarloos ze niet, en Hij heeft grenzen ingesteld dus overschrijdt ze niet, en Hij heeft verboden bepaald dus schendt ze niet, en Hij bleef stil over dingen als een barmhartigheid voor jullie en niet uit vergeetachtigheid dus zoek er niet naar!**”⁶

en hij heeft gezegd : “**en waar Hij stil over bleef is geëxcuseerd**”⁷

Als een persoon een daad zou verrichten van onder de daden, of een persoon zou een spel van onder de spelen uitvoeren, vervolgens komt er een andere persoon naar hem toe en zegt:

⁶ Overgeleverd door at-Tabarie in “*at-Tafsier*” (7/85) en at-Tabaraanie in “*al-Kabier*” (22/222-223 nr 589) en (23/86) en “*Moesnad ash-Shaamiyyien*” (3492) en al-Khatieb in “*al-Faqieh wal-Moetafaqqieh*” (2/9) en Ibn Battah in “*al-Ibaanah*” (1/407) en ad-Daaraqoetnie in zijn *Soenan* (4/184) en al-Haakim (4/129) en al-Bayhaqie in “*as-Soenan al-Koebraan*” (10/12-17) en anderen dan hen

⁷ Overgeleverd door Aboe Daawoed (3800) en Tirmidhi (1726) en Ibn Maadjah (3367)

“Dat is verboden voor jou, de Boodschapper salallaahoe ‘alayhie was sallam deed dit niet en noch zijn metgezellen” Dan zeggen wij : **“De asl (basisregel) is geoorloofdheid totdat er een bewijs is dat een verbod bevestigd.”**

Voorbeeld ; Een persoon neemt een wekker zodat wanneer de tijd aanbreekt waar hij in wil opstaan hij erdoor wordt gealarmeerd., vervolgens zegt een van de mensen : *“Doe dat niet, neem een haan die jou waarschuwt voor het gebed, want de Profeet salallaahoe ‘alayhie was sallam was gewoon om op te staan wanneer hij het geluid van de roeper hoorde –m.a.w. de haan.* ⁸
En wat betreft die klok (de wekker) die is haraam (verboden) ! Wat zullen wij dan hierop zeggen ?

Wij zullen zeggen : Waar is het bewijs ? De asl is geoorloofdheid : En heb jij een bewijs dat de Profeet salallaahoe ‘alayhie was sallam, en hij is de beste van de mensen en hij houdt het meest van het goede en gemak voor hen, als hij ook zo een soort klok (*wekker*) zou hebben het zou verbieden (*om te gebruiken*)?

Het antwoord is : Nee !

En toen de geluidsversterker verscheen voor de salaats en voor de preek, stonden er sommige mensen op zeggende : *dat is haraam, niet toegestaan, de Profeet salallaahoe ‘alayhie was sallam preekte niet met een geluidsversterker en hij bad er niet mee.*

Wij zeggen dan tegen hen : de asl is dat het geoorloofd is ; en als dat aanwezig zou zijn in de tijd van de Boodschapper salallaahoe ‘alayhie was sallam, dan zou hij het toe hebben gestaan, gebaseerd op hetgeen wij weten over zijn wetgeving en zijn eenvoud en verdraagzaamheid. Sterker, hij beval zijn oom, al-‘Abbaas, tijdens de veldslag van thaqief, en hij was iemand met een krachtige stem, om te roepen naar de mensen, en hij moest roepen : *“Oh ashaab as-sadjarah”* (mensen van de boom)⁹, *“Oh Ahloe Soerat al-Baqarah”*, en de mensen keerden terug.¹⁰

En Aboe Talhah radie Allaahoe ‘anhoe tijdens khaibar, de Profeet salallaahoe ‘alayhie was sallam beval hem om te roepen ; *“Voorzeker Allaah en Zijn Boodschapper verbieden jullie het vlees van de ezel, want het is een smerigheid”*¹¹

⁸ Overgeleverd door al-Boekhaarie, Kitaab ar-Riqaaq, baab al-qasd wal-moedaawamah ‘alaa al-‘amal, (#5980) en Moeslim, Kitaab as-Salaat al-Moesaafirien, baab salaatoel-layl, (#1225)

⁹ Voetnoot Selefienederland : de mensen van de boom, slaat op de metgezellen die de eed van trouw hadden afgelegd aan de Profeet onder de boom zie; (48:18) van de Qoer’aan.

¹⁰ Overgeleverd door moeslim in Kitaab al-Jihaad was-Siyar, baab ghizwatoel hoenain (76/1775), behalve dat hij niet de zin vernoemt *“Oh Ahloe soerat al-Baqarah”* en Ahmad noemde het wel (1/207) en zijn keten is sahieh volgens de voorwaarden van de twee shaikhs.

¹¹ Overgeleverd door al-Boekhaarie in Kitaab al-adhaan (680) en Moeslim in Kitaab as-Salaat (97/418).

En 'Abdoellaah ibn Zayd ibn 'abdoe Rabbahoe radie Allaahoe 'anhoe toen hij de adhaan zag in zijn droom, zei de Profeet salallaahoe 'alayhie was sallam tegen hem : *“Ga, en geef de opdracht (van het verrichten van de adhaan) aan Bilaal want hij heeft een hardere stem dan jou”*¹²

In feite is het niet verplicht voor ons om bewijzen te zoeken waarin (*naar voren komt dat*) de Wetgever verzoekt om de stem te verheffen (*voor de adhaan*), maar het is ter versterking van de regel, want hoe dan ook , de asl is geoorloofdheid!

Al-moe'aamalaat (de handelingen) : en zij behoren tot de ashyya, en de asl erin is geoorloofdheid, en het bewijs hiervoor is de uitspraak van Allaah de Verhevene :

﴿ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ﴾

(En Allaah heeft de handel toegestaan en de rente verboden verklaard)

Soerat al-Baqarah vers 275

En dus bij elke transactie is de asl hierin geoorloofdheid, en zo ook alle andere overeenkomsten, volgens de uitspraak van de Verhevene ;

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ﴾

(Oh jullie die geloven komt uw verdragen na)

Soerat al-Maa'iedah vers 1

En dus Allaah beveelt hier om de verdragen na te komen op welke wijze zij dan ook zijn afgesloten, en voor welke handeling dan ook, zolang er maar geen verbod voor is bevestigd.

En de Boodschapper van Allaah salallaahoe 'alayhie was sallam heeft gezegd :

*“En de voorwaarden die het meeste recht hebben om nagekomen te worden zijn degenen die de schoten toegestaan maken”*¹³

En hij heeft gezegd :

*“De moslims moeten zich houden aan hun voorwaarden (die zij onderling afspreken) behalve voorwaarden die wat haraam is halaal maakt of wat halaal is haraam maakt.”*¹⁴

¹² Overgeleverd door Aboe Daawoed in Kitaab as-Salaat, baab kayfa al-adhaan (499), en at-Tirmidhie in Kitaab Abwaab as-Salaat, baab maa djaa'a fie bad'ie al-adhaan (189) en Ibn Maadjah in Kitaab al-adhaan wa soennatoe fieha, baab bad'a al-adhaan (706), van de hadieth van Abdoellaah ibn Zayd radie Allaahoe 'anhoe.

¹³ Overgeleverd door al-Boekhaarie in Kitaab ash-Shoeroet (2572) en Moeslim in Kitaab an-Nikaah (63/1418)

En deze hadieth ook al is hij zwak, ondersteunt de hadieth van 'Aa'iesha radie Allaahoe 'anha in de sahihayn (*boekharie en moeslim*) dat de Profeet salallaahoe 'alayhie was sallam zei:

*"Elke voorwaarde die niet in het Boek van Allaah staat is vals, ook al zijn het honderd voorwaarden"*¹⁵

Dit duidt erop dat hetgeen wat (*wel*) overeenkomt met het oordeel van Allaah niet vals is.

al-'aadaat (gewoonten) : Deze vallen onder de ashyaa en dus de asl hierin is geoorloofdheid. Dus wanneer de mensen iets verrichten uit gewoontes dan wordt dit niet van hen verworpen, behalve wanneer een bewijs bevestigd dat deze gewoonte haraam is, dan wordt het verboden.

Bijvoorbeeld : als de mensen een bepaalde specifieke bouwstijl hanteren voor het bouwen, of een specifieke kledingstijl, dan is de asl geoorloofdheid, totdat er een bewijs bevestigd dat het verboden is. En een verbod kan gelden op eigenschappen of op specifieke dingen, zijde is specifiek verboden in en uit zichzelf, en een kledingstuk die reikt tot onder de enkels is verboden door zijn eigenschap (*dat het onder de enkel reikt*).

En dus de asl in alle *ashyaa'*, *al-a'yaan*, *al-manaafi'*, *al-a'maal* en andere zaken is dat het halaal (*toegestaan*) is en dat er geen zonde in is.

En als iemand zou zeggen : de asl in de ashyaa' is dat het verboden is, want het koninkrijk (*m.a.w. de schepping*) , is het koninkrijk van Allaah 'azza wa djall, en het is niet toegestaan dat wij veranderingen teweegbrengen in het koninkrijk van Allaah behalve met Zijn toestemming, dus waar is het bewijs dat de asl geoorloofdheid is ?

Dan is het antwoord hierop : het klopt dat het koninkrijk het koninkrijk van Allaah is, en wij veranderen niets van zijn koninkrijk zonder Zijn *-soebhaanahoe wat ta'aala-* toestemming. Maar Hij is Degene die ons toestemming heeft gegeven (*ervoor*), Allaah *-'azza wa djall-* zegt :

﴿ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ﴾

(Hij is het, Die alles, wat op aarde is, voor u schiep)

Soerat al-Baqarah vers 29

¹⁴ Overgeleverd door at-Tirmidhie in Kitaab al-ahkaam (1352) en Ibn Maadjah in Kitaab al-Ahkaam (2353).

¹⁵ Overgeleverd door al-Boekhaarie in Kitaab al-Boeyoe' (2047) en Moeslim in Kitaab al-'Itq (86-1504)

Het woordje “**maa**” (*wat*) is een betrekkelijk voornaamwoord die duidt op een veralgemenisering (*ismoen mawsoel toefied al-'oemoem*), vervolgens benadrukte Hij (*deze veralgemenisering*) met Zijn uitspraak : “**djamie'an**” (*alles*).

En Allaah –'azza wa djall- zegt :

﴿ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ﴾

(En Hij heeft alles van Hem afkomstig in de hemelen en op aarde aan u onderworpen)

Soerat al-Djaathiyah vers 13

M.a.w. Hij heeft alles wat in de hemelen en in de aarde is aan ons ten dienste gesteld, de zon is ten dienste gesteld voor onze belangen, en de maan, en de sterren, en de wolken, en de wind, allen zijn zij ten dienste gesteld voor onze belangen, en alle lof zij Allaah, met de Wil van Allaah –'azza wa djall-.

En Allaah de Verheven zegt :

﴿ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرَّرْتُمْ إِلَيْهِ ﴾

(terwijl Hij u reeds heeft uitgelegd wat Hij u heeft verboden, - met uitzondering van datgene waartoe gij gedwongen zijt.)

Soerat al-An'aam vers 119

En wij zeggen niet : De asl is geoorloofdheid pas nadat wij te weten zijn gekomen of onze Rabb (*specifiek*) toestemming hiervoor heeft gegeven.

En als iemand zegt : zegt Allaah niet :

﴿ قُلْ اللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴾

(Heeft Allaah u dat toegestaan, of verzint gij leugens tegen Allaah?)

Soerat al-Yoenoes vers 59

Dan zeggen wij : Integendeel, maar dit (*vers*) heeft betrekking op de Sharie'ah (*wetgeving*), aangezien zij toegestaan maakten wat zij wilden en verboden maakten wat zij wilden. Allaah zegt :

﴿ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ ﴾

(Hebben zij (afgodendienaren) dan medegoden, die hun een godsdienst hebben voorgeschreven waarvoor Allah geen toestemming heeft gegeven?)

Soerat ash-Shoeraa vers 21

En daarom zegt de samensteller (van dit boek)

....en ongeoorloofd zijn de aanbiddings zaken behalve met toestemming van de Wetgever.

Einde deel 1